

VERSLAG GOAB-KRING ZUID-WEST NEDERLAND

Dit is het verslag van de regionale GOAB-kenniskring Zuid-West Nederland die online plaatsvond op 19 november 2020 van 10.00 – 11.30.

INHOUD

Aanmelding en opkomst	2
Programma	2
Actualiteiten	4
Stand van zaken 960 uur ve.....	4
Impact van Corona op ve.....	2
PBM'er in ve.....	3
Behoeft format onderwjsachterstandenbeleid.....	4
Save the date: 16 maart 2021 van 10 tot 12	5

AANMELDING EN OPKOMST

Van de in totaal 44 gemeenten van deze kring waren 21 deelnemers aanwezig namens 20 gemeenten bij de bijeenkomst van 19 november 2020. Deze opkomst (48%) is voor deze bijeenkomst gebruikelijk. Naast de aanwezige gemeenteambtenaren waren een beleidsambtenaar van OCW en twee kenniskringleiders van Oberon aanwezig.

PROGRAMMA

1. Welkom
2. Actualiteiten
3. Stand van zaken 960 uur ve
4. Impact van corona
5. PBM'er in ve
6. Behoeftte onderwijsachterstandenbeleidsformat
7. Afronding

IMPACT VAN CORONA OP VE

De gemeenten in deze kring zien een impact van corona op diverse gebieden zoals bijvoorbeeld taalachterstand, proces van indicering en daardoor aantal indicaties (achterstand opgelopen en dit in de zomermaanden weer ingehaald) maar ook in contact met ouders. De gemeente Bergen op Zoom signaleert dat de onderwijsambassadeurs – personen in de wijken en buurten die in eigen taal het onderwijssysteem kunnen uitleggen maar ook breder inzetbaar zijn - hun werk eigenlijk niet hebben kunnen uitvoeren. Daardoor is echt contact met ouders echt anders geworden. Een aantal gemeenten geeft aan dat er ook voor leerlingen (en ook peuters) in de zomer, herfst en winter extra aanbod is. Wat betreft de indicaties is er in de eerste golf een achterstand ontstaan of is er sprake van minder indicaties omdat afspraken digitaal zijn uitgevoerd. Tot slot geven de gemeenten aan dat er ook problemen zijn met de bezetting op de groep – in golven zijn pedagogisch medewerkers niet beschikbaar door ziekte, quarantaine etc.

Het Rijk heeft vastgesteld dat ouders tussen 16 maart en 7 juni de betaalde ouderbijdrage gecompenseerd krijgen. Voor ouders met recht op kinderopvangtoeslag ging dit via de SVB. Ouders zonder recht met kinderopvangtoeslag zijn via de aanbieder gecompenseerd. Gemeenten hebben middelen ontvangen om de aanbieders hier weer in te compenseren. Meer informatie is [hier](#) en ook [hier](#) te vinden. Daarnaast hebben gemeenten in het gemeentefonds middelen ontvangen om aanbieders te compenseren voor de extra kosten als gevolg van de noodopvang. In de [septembercirculaire](#) staan de bedragen per gemeente opgenomen. Tot slot waren er voor scholen, ve-aanbieders [subsidies](#) om inhaal- of ondersteuningsprogramma's aan te bieden voor kinderen met een risico op een achterstand.

In de [Kamerbrief](#) van 10 november beschrijft de minister de stand van zaken rondom deze subsidies en licht een uitbreiding van de aanpak toe. Er komt bijvoorbeeld meer geld voor devices en volgens een [Kamerbrief](#) van 16 november komt er nog eens 210 miljoen vrij voor extra ondersteuning in het onderwijs tijdens corona. In de brief van 10 november gaat de minister ook in op allerlei onderzoeken naar leerresultaten ten tijde van corona. Zo is er een [vergelijkend onderzoek](#) naar de effecten van corona op de resultaten van leerlingen in het basisonderwijs. Ook in Nederland blijken er achterstanden te zijn opgelopen. Ook andere onderzoeken tonen dit aan. Corona vergroot achterstanden en beïnvloedt gelijke kansen, aldus de minister. In maart verschijnt er

een aanvullend onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs vanuit het cohortonderzoek. Ook dit [onderzoek](#) gaat in op de gevolgen van corona op leerresultaten.

Daarnaast is er een [literatuuronderzoek](#) verschenen over de effectiviteit van de inhaalprogramma's en is er een [onderzoek](#) uitgevoerd onder de kinderopvang aanbieders naar de effecten van corona. Daaruit blijkt dat gemiddeld genomen er weinig sprake is van overmacht (bij toezicht), maar dat aanbieders wel degelijk locaties hebben moeten sluiten.

PBM'ER IN VE

Vanaf 1 januari 2022 moet er een hbo-geschoolde pedagogisch beleidsmedewerker (pbm) verbonden zijn aan de ve. De pbm'er in de ve moet 10 uur per doelgroepkind per locatie per jaar inzetbaar zijn. Je mag deze inzet niet spreiden over locaties, wel over de groepen binnen 1 locatie. En het aantal uren inzet van de pbm'er is niet gerelateerd aan het aantal uur dat doelgroepkinderen komen maar aan het absolute aantal doelgroepkinderen dat er op teldatum 1 januari op een bepaalde locatie wordt opgevangen. De opleidingseisen voor de pbm'er in de ve zijn gelijkgesteld aan die van de pbm'er in de kinderopvang. Een overzicht van de opleidingseisen is [hier](#) te vinden.

Gemeenten krijgen hier (sinds 2019) al middelen voor in de specifieke OAB-uitkering. De inzet van de pbm'er in de ve is gericht op het verhogen van de kwaliteit van ve door het coachen van pedagogisch medewerkers en het uitvoeren van kwaliteitsverhogende maatregelen. Over de inzet (vorm en organisatie) van de pbm'er kunnen gemeenten in overleg met de aanbieders – wat is wenselijk in de gemeente? Een centrale pbm'er (in dienst bij een van de aanbieders, bij de gemeente of bij JGZ als daar bijvoorbeeld ook de vve-coördinatie zit) of juist een pbm'er per aanbieder? En op welke wijze wil of kan de gemeente dit financieren? Als vaste voet of als aanvulling op de uurprijs? De gemeente heeft dus een aantal zaken te organiseren:

- Afstemmen met aanbieders (vorm, organisatie)
- Besluiten over financiering (in uurprijs, additioneel, per kind etc)
- Rollen en taken opnemen in gemeentelijk (kwaliteits)beleid, monitoring. NB. D aanbieders moeten in het pedagogisch beleidsplan duidelijk opnemen welke taken de pbm'er ve uitvoert en hoe de uren per locatie worden ingezet.

Meer hierover en over de beleidskeuzes voor de inzet van de pbm'er in de [handreiking](#) van het GOAB ondersteuningstraject. Waar het gaat om financiering van de pbm'er in de ve kan dat via een uurtarief, per kind of in andere vorm. De brancheorganisaties kinderopvang geven aan dat de loonkosten voor een pbm'er ve in 2021 op € 40 per uur liggen gemiddeld. Dat betekent dat gemiddeld genomen de kosten voor een pbm'er ve € 400 per doelgroepkind per jaar zullen zijn.

Peiling en vragen

Uit de peiling blijkt dat bijna de helft van de aanwezige gemeenten volgend jaar aanslag gaan met de invoering van de pbm'er. Twee van de aanwezige gemeenten geeft aan al een pbm'er volgens de nieuwe norm te hebben. De overige zijn in gesprek. Een aandachtspunt van de gemeente Ridderkerk is dat het tijd kost om een goed profiel (takenoverzicht) op te stellen in overleg met de aanbieders. De gemeente is uiteindelijk uitgekomen op meer taken (en dus meer uur) voor de pbm'er in de ve. Het profiel is bijgevoegd ter informatie.

Financiering van de pbm'er in de ve roept vragen op evenals de verdeling van het aantal uren over de groepen op een locatie. Hierover kan de gemeente in overleg gaan met de aanbieders. Het thema pbm'er in de ve in kleine kernen speelt in bijvoorbeeld de gemeente Brielle en hoe daar met weinig ve-peuters en een aanbod van 2 dagdelen de pbm'er in de ve kan worden ingericht. Marco geeft aan dat in dat geval wellicht een centrale pbm'er in de ve, die voor alle aanbieders inzetbaar is, een mogelijkheid zou kunnen zijn. Kort belichten we de

verantwoording in sisa : de pbm'er in de ve vormt onderdeel van het basisaanbod voorschoolse educatie. En valt daarmee onder de verantwoording van ve in SISA (D8.1).

STAND VAN ZAKEN 960 UUR VE

Vanaf 1 augustus 2020 zijn gemeenten verplicht 960 uur ve aan te bieden. Van de aanwezige deelnemers heeft bijna 70% op alle ve-locaties een aanbod van 960 uur. De overige gemeenten hebben op bijna alle locaties 960 uur.

Bij de uitvraag over de tevredenheid van ouders, pm'ers, gemeente over de 960 uur zijn de antwoorden wisselend. 43% geeft aan dat partijen tevreden zijn, terwijl 36% deels tevreden, deels ontevreden aan geeft. 1 gemeente zegt dat de partijen ontevreden zijn. Dit komt omdat de pedagogisch medewerkers ontevreden zijn met de vorm van het aanbod en het wegvallen van de middagen. Ook blijkt uit de discussie dat een aanzienlijk deel van de kinderen niet alle dagdelen komt. In sommige gemeenten (Krimpen aan de IJssel) is dat voornamelijk binnen de reformatorische dagopvang, terwijl in Tholen hier geen sprake is van minder afname van het totale aanbod. In de gemeente Tholen is gekozen voor differentiatie in het aanbod, afhankelijk van de behoefte van ouders, scholen en opvang in de kernen. In iedere kern op het eiland zijn de openingstijden dus anders. Ook komen er signalen dat ouders kiezen voor kinderdagopvang ipv 16 uur ve in kortere dagdelen.

BEHOEFTE FORMAT ONDERWIJSACHTERSTANDENBELEID

In 2016 is er een aparte www.vvetool.nl ontwikkeld door de VNG. Ambtenaren kregen eenmalig een toegangscode hiervoor en konden met deze tool een beleidsplan ontwikkelen. De tool is niet bijgewerkt met de laatste wettelijke ontwikkelingen. De vraag is nu of er behoefte is aan ondersteuning vanuit het GOAB-team op dit onderwerp. Uit de peiling blijkt dat in de regio Zuid-West bijna driekwart van de stemmers (71%) een format met structuur en beperkte inhoud op prijs zou stellen. Dit komt overeen met de peiling in de kring Midden; als dit format er komt, komt dat voor de zomer 2021.

ACTUALITEITEN

Financieel

- De beschikkingen voor [OAB](#) van 2020 zijn in september binnengekomen (definitief) tegelijkertijd met de voorlopige beschikking 2021.
- Ook de [OAB bedragen](#) per school (exceloverzicht onderaan bij deze link; wachtwoord poraad) zijn bekend. Bedragen worden berekend per school maar uitgekeerd aan de schoolbesturen als onderdeel van de lumpsum. Er is geen aparte verantwoording over deze middelen.
- Het maximale uurtarief, op basis waarvan de Belastingdienst een teruggaaf berekend, is voor 2021 [vastgesteld](#) op € 8,46

Bespoedigen gelijke kansen

- Eerder in september hield het [Jeugd educatie fonds](#) een [webinar](#) over gelijke kansen. Interessant om terug te kijken. Delen van de webinar zijn als losse filmpjes te zien (via de eerste link).
- Vanaf eind november is er daarnaast een documentaire op NPO ([Klassen](#)) over gelijke kansen.
- Vanuit het Rijk verwachtten we in december een brief over segregatie (zoals [eerder](#) al aangekondigd)
- Op basis van PISA 2018 resultaten is er een [verdiepingsrapport](#) verschenen (medio november) over gelijke kansen en de meest [recente cijfers](#) (2018). Het verdiepingsrapport laat zien dat de verschillen tussen kinderen van laagopgeleide en hoogopgeleide ouders steeds verder toenemen.

OAB

- Er is een update van het gelijke kansen dashboard van het CBS: <https://dashboards.cbs.nl/v1/onderwijsachterstanden/> De meest recente gegevens zijn die van 2019.
- Het OAB ondersteuningstraject aan gemeenten gaat ook na zomer 2021 door. Er volgt een aanbesteding.
- Vanaf zomer 2020 is Joke Kruijer, ook kenniskringleider bij de GOAB-ondersteuningstraject, de landelijk coördinator van OAB onderzoeken. Er lopen diverse lijnen, zoals eerder door Walter de Wit ook in deze kring toegelicht, die door de coördinator bij elkaar gehouden worden.
- Vanaf begin 2021 gaat ook het R & D Kennisplein OAB live. Dit kennisplein is gericht op het onderzoeken en uitwisselen van effectieve onderwijsachterstandsinterventies in het primair onderwijs.
- In de wet [Inburgering](#) is opgenomen dat er bij inburgeringstrajecten aandacht moet zijn voor VVE. Zo moet in het PIP (Persoonlijk plan Inburgering & Participatie) zijn opgenomen dat VVE besproken is of een kind deelneemt aan VVE.
- Eind oktober zijn er bij de behandeling van de OCW-begroting een groot aantal moties ingediend. Twee [moties](#) raken aan OAB. Ten eerste over het verkleinen van de klassen op achterstandsscholen. Het ministerie moet voor de Tweede Kamer verkiezingen hierover terug rapporteren aan de Kamer. De tweede gaat over een extra doelfinanciering van OAB-middelen voor zware onderwijsachterstandsscholen. Deze motie is aangehouden, dus wat het vervolg hierop wordt is nu nog niet duidelijk.

Stelsel voorschoolse voorzieningen

- Er is een ambtelijke studie uitgevoerd over de inrichting van onderwijs en opvang. Dit mede naar aanleiding van de toeslagaffaire en de eerdere oproepen voor een basisvoorziening voorschoolse voorzieningen. Het eindrapport wordt verwacht rond de jaarwisseling, de [tussenrapportage](#) is al openbaar. In de rapportage zijn verschillende scenario's beschreven, van een basisvoorziening tot aan ontschotting tussen onderwijs en opvang.
- Er ligt een wetsvoorstel rondom de verruiming van het recht op [KOT](#). Het voorstel is dat ook langdurig zieken recht krijgen op kinderopvangtoeslag. Nu zijn dat: ouders die beiden werken, studeren of een inburgeringstraject volgen. SMI is een tijdelijke voorziening voor ouders die recht hebben op kinderopvangtoeslag maar waarbij door tijdelijke sociale of medische problemen het recht op kinderopvangtoeslag vervalt. Op de site van de VNG is meer informatie te vinden over [SMI](#).
- Er wordt momenteel een [kostprijsonderzoek](#) uitgevoerd naar kostprijzen in de kinderopvang, inclusief peuteropvang. Dit is een vervolg op de kostprijsonderzoeken van [Sociaal Werk Nederland](#). Eind 2021 is dit onderzoek gereed.

Niet opgenomen in de sheets maar wel ter informatie: voor 1 maart 2021 moet ook de peuteropvang over zijn naar de CAO Kinderopvang. Dit heeft niet direct gevolgen voor de gemeenten, maar het kan ter sprake komen in gesprekken over de kosten. Meer informatie is onder andere te vinden bij de brancheorganisaties kinderopvang of Sociaal Werk Nederland. De gemeente Bergen op Zoom heeft ervaring met deze overgang; zij zijn in gesprek geweest met aanbieders over het uitbetalen van frictiekosten om de overgang te versoepelen.

SAVE THE DATE: 18 MAART 2021 VAN 10 TOT 12

De volgende kenniskring voor regio Zuid-West vindt plaats op donderdag 18 maart 2021 van 10.00 uur tot 12.00 uur. Wij gaan er van uit dat deze bijeenkomst wederom digitaal zal zijn. Voorafgaand sturen wij de agenda en stukken toe naar alle GOAB-contactpersonen van gemeenten in regio Zuid-West.